DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 23 oktober 1997 *

I mål C-150/95,

Republiken Portugal, företrädd av professor João Mota de Campos, i egenskap av advokat, och Luís Fernandes, chef för rättsavdelningen vid utrikesministeriets avdelning för EG-frågor, i egenskap av ombud, delgivningsadress: Portugals ambassad, 33, allée Scheffer, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiska rådgivarna António Caeiro och Gérard Rozet, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

med stöd av

Europeiska unionens råd, företrätt av Jan-Peter Hix och Paulo Borges, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Europeiska investeringsbanken, direktoratet för rättsfrågor, generaldirektören Alessandro Morbilli, 100, boulevard Konrad Adenauer, Luxemburg,

intervenient,

* Rättegångsspråk: portugisiska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens förordning (EG) nr 307/95 av den 14 februari 1995 om fastställande av korrigerade slutliga referensbelopp för producenter av sojabönor samt raps-, rybs- och solrosfrö för regleringsåret 1994/95 (EGT L 36, s. 2), eftersom det där föreskrivs en sänkning med 20 procent av de slutliga regionala referensbeloppen för solrosfrö som produceras i Portugal,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden H. Ragnemalm samt domarna R. Schintgen, G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn (referent) och G. Hirsch,

generaladvokat: C. O. Lenz,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören H. A. Rühl,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid sammanträdet den 25 februari 1997,

och efter att den 15 april 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Republiken Portugal har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 12 maj 1995, med stöd av artikel 173 första stycket i EG-fördraget begärt att domstolen skall ogiltigförklara kommissionens förordning (EG) nr 307/95 av den 14 februari 1995 om fastställande av korrigerade slutliga referensbelopp för produ-

center av sojabönor samt raps-, rybs- och solrosfrö för regleringsåret 1994/95 (EGT L 36, s. 2, nedan kallad den omtvistade förordningen), eftersom det där föreskrivs att de slutliga regionala referensbeloppen för solrosfrö som produceras i Portugal skall sänkas med 20 procent.

2 Den omtvistade sänkningen har gjorts med anledning av att kommissionen, såsom framgår av bilaga I, punkt II.1 till den omtvistade förordningen, fastslagit att den maximala garantiareal som fastställts för solrosproduktion i Portugal har överskridits med 20 procent under regleringsåret 1994/95.

3 Den maximala garantiareal som fastställts för Portugal, vilken avses i bilaga I till den omtvistade förordningen, har sin grund dels i akten om villkoren för Konungariket Spaniens och Republiken Portugals anslutning till Europeiska gemenskaperna och om anpassning av fördragen (EGT L 302, 1985, s. 23, nedan kallad anslutningsakten), dels i en överenskommelse mellan Europeiska gemenskapen och Förenta Staterna inom ramen för Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT), vilken har godkänts genom rådets beslut av den 8 juni 1993 om ingåendet av en samförståndsförklaring mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Förenta Staterna inom ramen för GATT om vissa oljeväxtfrön (EGT L 147, s. 25, nedan kallat Blair House-avtalet).

4 I anslutningsakten föreskrivs för Portugals vidkommande övergångsbestämmelser beträffande tillämpningen av systemet med kompensationsbetalning till gemenskapsproducenter av oljeväxtfrö. Vid denna tidpunkt baserades systemet på fastställandet av maximala kvantiteter som kunde berättiga till stöd, så kallade maximala garantimängder. Med beaktande av att odlingen av solrosor har särskilt stor betydelse i Portugal föreskrevs i anslutningsakten särskilda garantitrösklar för de portugisiska odlarna av solrosfrö.

5 I artikel 294 i anslutningsakten föreskrivs således följande:

"Under regleringsåren 1986/87–1994/95 skall särskilda garantitrösklar fastställas för rapsfrön, rybsfrön och solrosfrön som produceras i Portugal.

För regleringsåret 1986/87 skall dessa trösklar fastställas till

— 1 000 ton för rapsfrön och rybsfrön,

— 48 000 ton för solrosfrön.

För följande regleringsår skall dessa särskilda garantitrösklar fastställas på grundval av kriterier som är jämförbara med dem som tillämpas vid fastställandet av garantitrösklarna i den nuvarande gemenskapen.

När en särskild garantitröskel överskrids skall medansvarsavgifter tillämpas enligt förfaranden motsvarande dem som tillämpas i den nuvarande gemenskapen och med samma tak."

6 Med tillämpning av denna bestämmelse höjdes de trösklar som fastställts för portugisiska odlare av solrosfrö till 90 000 ton för regleringsåren 1990/91 och 1991/92.

7 I samband med att den gemensamma jordbrukspolitiken reformerades fastställdes garantitrösklarna med stöd av rådets förordning (EEG) nr 1765/92 av den 30 juni 1992 om upprättande av ett stödsystem för producenter av vissa jordbruksgrödor (EGT L 181, s. 12) inte längre med hänvisning till mängd utan till areal.

8 Enligt artikel 2.1 och 2.2 i förordning nr 1765/92 kan de ifrågavarande producenterna ansöka om kompensationsbetalning som fastställs per hektar och differentieras regionalt och som beviljas för den areal där jordbruksgrödor odlas eller tas ur bruk i enlighet med artikel 7 i förordning nr 1765/92, och som inte överstiger en regional basareal. Den regionala basarealen för odling av solrosfrö i Portugal har fastställts till 122 000 hektar.

9 Enligt artikel 2.5 i samma förordning skall kompensationsbetalning beviljas enligt två program: enligt ett generellt program som är tillgängligt för alla producenter eller enligt ett förenklat program som är tillgängligt för små producenter. De producenter som ansöker om kompensationsbetalning enligt det generella programmet är skyldiga att ta en del av den areal som deras jordbruksföretag omfattar ur produktion och skall få ersättning för detta åtagande.

10 För övrigt skall den stödberättigande arealen per producent, då summan av de individuella arealer för vilka stöd söks överstiger den regionala basarealen, enligt artikel 2.6 i förordning nr 1765/92 minskas i motsvarande grad för samma regleringsår. Därtill skall under påföljande regleringsår de producenter som omfattas av det generella programmet, utan ersättning, göra ett särskilt uttag av mark. Procentsatsen för det sistnämnda uttaget skall vara lika med den procentsats med vilken den regionala basarealen har överskridits.

11 Denna åtgärd är skild från den allmänna skyldigheten att göra markuttag, för vilket alla producenter utom små producenter får ersättning. Enligt artikel 7 åvilar skyldigheten att göra markuttag varje producent som ansöker om kompensationsbetalning enligt det generella programmet. Från och med sådden för regleringsåret 1993/94 skall markuttaget vara 15 procent, och den mark som tas ur bruk skall rotera i växtföljden.

12 Avslutningsvis anges i detalj i artikel 5 i förordning 1765/92 metoden för beräkning av kompensationsbetalningen. I detta sammanhang föreskrivs en särreglering för Spanien och Portugal. I artikel 5.2 föreskrivs följande:

"För Spanien och Portugal skall ett nationellt prognostiserat referensbelopp för producenter av solrosfrön fastställas som utgångspunkt för regionaliseringen inom dessa medlemsstater. Beloppet kommer för Portugal att fastställas till 272 ecu/ha ...

Fram till utgången av regleringsåret 1994/95 skall kommissionen fastställa kompensationsbetalningen till icke-yrkesmässiga producenter av solrosfrön i Spanien och Portugal på ett sådant sätt att eventuella snedvridande effekter undviks som kan uppstå till följd av övergångsåtgärder för producenter av solrosfrön i dessa medlemsstater."

13 Blair House-avtalet ingicks sedan en särskild grupp inom GATT kommit till slutsatsen att gemenskapens stödreglering i fråga om oljeväxtfrö föranledde en minskning av värdet av den tullkoncession som gemenskapen år 1962 beviljade Amerikas Förenta Stater.

14 I punkt 4 i Blair House-avtalet föreskrivs följande:

"Gemenskapen skall införa en separat basareal (SBA) för producenter som åtnjuter förmåner enligt systemet för grödspecifik betalning till oljeväxter, vilken skall ta hänsyn till följande principer:

— Stegvist genomförande för att påverka de grödor som planterats för skörd år 1994 och därpå följande år.

— Fullt genomförande vad gäller Spanien och Portugal med början 1995/96 till följd av fördragen i anslutningsakten."

15 I punkt 5 regleras den separata basarealen enligt följande:

"— En basareal för oljeväxter i gemenskapen skall upprättas för vilken grödspecifik betalning till oljeväxter ges (uppgifterna för EG 12 anges i bilagan).

— För ett bestämt regleringsår skall den tillämpliga EG 12 basarealen för oljeväxter minskas för att återspegla den av rådet fastställda årliga andelen av jordbruksmark som skall undantas från odling. Emellertid skall sänkningen aldrig underskrida 10 % av basarealen."

16 Enligt punkt 6 i Blair House-avtalet skall de grödspecifika betalningarna för oljeväxter vara föremål för ett tilläggsförfarande utöver det som föreskrivs i artikel 2.5 och 2.6 i förordning nr 1765/92. I punkt 6 föreskrivs följande:

"...

—För varje procent av den besådda areal, för vilken den grödspecifika betalningen till oljeväxter av särskilda grödor erhålls, som överstiger gemenskapens basareal för oljeväxter (efter minskning i enlighet med punkt 5) skall kompensationsbetalningarna till dessa oljeväxtproducenter minskas med 1 %.

—Alla dessa minskningar av kompensationsbetalningarna som tillämpas på besådda arealer utöver SBA skall genomföras under samma regleringsår.

—Dessutom skall den procentuella minskningen av den anpassade kompensationsbetalningen flyttas över till det följande regleringsåret.

— Under varje år då det inte behövs någon minskning av kompensationsbetalningen (dvs. den besådda arealen är lika med eller mindre än SBA (efter minskning i enlighet med punkt 5)) får kompensationsbetalningen det året återgå till nivån för basreferensbeloppet.

— De därpå följande anpassningarna av kompensationsbetalningen skall tillämpas på det ovan beskrivna sättet."

17 I bilagan till Blair House-avtalet fastställs för regleringsåret 1995/96 en enda basareal om 5 128 000 hektar för oljeväxter i gemenskapen som helhet. Däremot fastställs i bilagan för regleringsåret 1994/95 separata basarealer för odling av solrosfrö i Spanien (1 411 000 hektar), för odling av solrosfrö i Portugal (122 000 hektar) och för odling av oljeväxter i EG 12, utom solrosfrö i Spanien och Portugal (3 966 000 hektar). I en första fotnot till bilagan anges att dessa tal skall minskas för att återspegla den areal som har tagits ur bruk varje år.

18 Blair House-avtalet införlivades med gemenskapens rättsordning genom rådets förordning (EG) nr 232/94 av den 24 januari 1994 om ändring av förordning (EEG) nr 1765/92 (EGT L 30, s. 7). Enligt denna förordning skall följande punkter läggas till artikel 5.1 i förordning nr 1765/92:

"e) Från och med regleringsåret 1994/1995 skall de maximala garantiarealer (MGA) som omfattas av kompensationsbetalningen för vissa grödor av oljefröer fastställas. De skall vara lika stora som de arealer som fastställs i bilaga 4, minus procentsatsen för roterande uttag nämnda regleringsår, eller med 10 % om nämnda procentsats understiger 10 %. Om dessa maximala garantiarealer överskrids efter tillämpning av artikel 2.6 första strecksatsen, skall kommissionen sänka de slutliga regionala referensbeloppen för oljefröer i enlighet med stycke f och g.

f) Om den oljefröareal som fastställts som kompensationsberättigande under något år överstiger sådana maximala garantiarealer, skall kommissionen sänka de relevanta slutliga regionala referensbeloppen för det aktuella året med 1 % för varje procentenhet med vilken den maximala garantiarealen överskrids. Från och med regleringsåret 1994/1995 skall särskilda bestämmelser gälla om den maximala garantiarealen överskrids med mer än en tröskelprocentsats. Upp till denna tröskelprocentsats skall sänkningen av de slutliga regionala referensbeloppen vara enhetlig i samtliga medlemsstater. Om denna tröskelprocentsats överskrids, skall lämpliga ytterligare sänkningar tillämpas i de medlemsstater som har överskridit de nationella referensarealer som anges i bilaga 5, minskade med den procentsats som avses i stycke e. Kommissionen skall, i enlighet med det förfarande som fastställs i artikel 38 i förordning nr 136/66/EEG, fastställa storleken och fördelningen av de sänkningar som skall tillämpas och skall, bland annat, säkerställa att den viktade genomsnittliga sänkningen för gemenskapen som helhet är lika med den procentsats med vilken de maximala garantiarealerna har överskridits.

g) Den tröskelprocentsats som avses i stycke f skall vara 0 %..."

19 Bilaga IV till förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, har följande lydelse:

Arealer som skall beaktas vid beräkningen av de maximala garantiarealerna för oljefröer (i hektar)

Medlemsstat/oljefröareal i ha	1994/95	1995/96 och åren därefter
Spanien — Solrosfrö	1 411 000	—
Portugal — Solrosfrö	122 000	—
EG 12 — Övriga	3 966 000	—
Totalt	—	5 128 000

Denna tabell återger talen i bilagan till Blair House-avtalet och fastställer även den nämnda arealen till 122 000 hektar för odling av solrosor i Portugal för regleringsåret 1994/95.

20 Slutligen fastställs i bilaga V till förordningen, vilken har rubriken "Nationell referensareal", den nationella referensarealen för odling av solrosor i Portugal till 122 000 hektar för regleringsåret 1994/95.

21 Som framgår av bilaga I punkt II.1 i den omtvistade förordningen var, efter tillämpning av artikel 2.6 i förordning nr 1765/92, de arealer för vilka kompensationsbetalning för vissa grödor av oljeväxter gjorts så stora att de maximala garantiarealerna hade överskridits med följande procentsatser:

— EG 12, utom solrosor i Spanien och Portugal: 9 procent,

— Spanien, solrosor: 4 procent,

— Portugal, solrosor: 20 procent.

22 Av detta skäl har kommissionen sänkt de slutliga regionala referensbeloppen för producenter av solrosor med 4 procent i Spanien och med 20 procent i Portugal, vilket även framgår av bilaga I punkt II.2 i den omtvistade förordningen. Kommissionen har även sänkt stödet till producenter av andra oljeväxter än solrosor i Spanien och Portugal i EG 12 med 9 procent. Kommissionen har emellertid, i punkt 3 i samma bestämmelse, samtidigt gjort en överföring av den icke brukade maximala

garantiarealen för produktionen inom EG 12, solrosproduktionen i Spanien och Portugal undantagen, till den maximala nationella garantiarealen för Spanien och Irland i syfte att minska dessa staters andelar av det totala överskridandet av den maximala garantiarealen. De spanska och portugisiska producenterna av solrosfrö har inte fått någon sådan kompensationsbetalning för mark som tagits ur bruk i övriga medlemsstater.

23 Den portugisiska regeringen har till stöd för sin talan gjort gällande att den omtvistade förordningen står i strid med förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, med anledning för det första av att beräkningen av överskridandet av den maximala garantiareal som tilldelats portugisiska odlare av solrosfrö för regleringsåret 1994/95 varit felaktig, och för det andra av att Portugal i förordningen felaktigt undantas från möjligheten till kompensationsbetalning för den maximala garantiarealen genom överföring av de icke brukade arealerna i övriga medlemsstater. För det fall domstolen skulle anse att den omtvistade förordningen endast innebär ett genomförande av bestämmelserna i förordning nr 1765/92 och nr 232/94, har den portugisiska regeringen gjort en invändning om rättsstridighet enligt artikel 184 i EG-fördraget.

Beräkningen av överskridandet av den maximala garantiarealen

24 Republiken Portugal har i första hand gjort gällande att beräkningen i den omtvistade förordningen av överskridandet av den maximala garantiareal som tilldelats portugisiska odlare av solrosfrö för regleringsåret 1994/95 inte står i överensstämmelse med den särreglering som med stöd av anslutningsakten och Blair House-avtalet har tillförsäkrats Portugal genom förordning nr 1765/92 i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94. Denna beräkning innehåller enligt Portugal tre felaktigheter.

Minskningen av den areal som tilldelats Portugal

25 Enligt den portugisiska regeringen består det första beräkningsfelet i den omtvistade förordningen i att arealen om 122 000 hektar, vilken fastställts i bilaga IV till förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, i syfte att beräkna ett eventuellt överskridande av den maximala garantiarealen har minskats med 15 procent, vilket motsvarar summan av de markuttag som föreskrivs i artikel 7.1 andra meningen i förordning nr 1765/92. Enligt den portugisiska regeringen berördes arealen om 122 000 hektar således inte av markuttaget.

26 Den portugisiska regeringen har i detta sammanhang erinrat om att den särreglering som tillkom genom anslutningsakten, genom vilken bland annat särskilda garantitrösklar föreskrivs, syftade till att i viss utsträckning trygga inkomsterna för portugisiska producenter av solrosor, oavsett utvecklingen i övriga medlemsstater. Enligt den portugisiska regeringen kunde denna särreglering inte åsidosättas förrän övergångsperioden löpt ut vid utgången av regleringsåret 1994/95, och hänsyn har tagits till särregleringen både i förordning nr 1765/92, som antagits i samband med att den gemensamma jordbrukspolitiken reformerades, och i Blair House-avtalet samt vid genomförandet av förordning nr 232/94.

27 Den portugisiska regeringen har i detta hänseende gjort förtydligandet att det i punkt 4 andra strecksatsen i Blair House-avtalet fastslås att den separata basarealen till följd av anslutningsakterna inte skall tillämpas fullt ut i Portugal förrän från och med år 1995/96. Därtill föreskrivs i bilaga IV till förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, en särställning för Portugal fram till det att övergångsperioden löpt ut, genom att Portugal här tilldelas en egen areal, om 122 000 hektar, avseende solrosfrö för regleringsåret 1994/95. Det följer avslutningsvis av samma bilaga att minskningen av markuttaget, som avses i artikel 5.1 e i nämnda förordning, och som utgör genomförandet av punkt 5 andra strecksatsen av Blair House-avtalet, endast rör den areal som anges i tabellen för "EG 12, övriga", nämligen 3 966 000 hektar som tilldelats Portugal uteslutande för odling av solrosfrö.

28 I detta hänseende framgår det klart av ordalydelsen i artikel 5.1 e i förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, att den minskning som där avses även är tillämplig på den areal om 122 000 hektar som tilldelats Portugal för odling av solrosfrö. Enligt denna bestämmelses ordalydelse skall de maximala garantiarealerna vara lika stora som de arealer som fastställs i bilaga IV i samma förordning, minus procentsatsen för roterande uttag nämnda regleringsår. I detta hänseende finns inga möjligheter till undantag för den areal om 122 000 hektar som anges i bilaga IV för portugisiska producenter av solrosfrö.

29 Detta resultat överensstämmer såväl med artikel 294 i anslutningsakten som med Blair House-avtalet. I artikel 294 i anslutningsakten föreskrivs särskilda garantitrösklar men utesluts inte att dessa trösklar kan ändras, i den mån denna ändring sker "på grundval av kriterier som är jämförbara med dem som tillämpas vid fastställandet av garantitrösklarna i den nuvarande gemenskapen". Därtill framgår det av ordalydelsen i artikel 5 andra strecksatsen i Blair House-avtalet jämförd med rubriken till bilagan till detta avtal och den första fotnoten till rubriken, att den areal om 122 000 hektar som tilldelats Portugal för regleringsåret 1994/95 för odling av solrosfrö ingick i de arealer som skulle underkastas minskningen i proportion till markuttaget. Tvärtemot vad den portugisiska regeringen påstått leder en sådan tolkning inte till att Blair House-avtalet tillämpas fullt ut från och med regleringsåret 1994/95, eftersom de portugisiska odlarna av solrosfrö fram till utgången av detta regleringsår i enlighet med artikel 294 i anslutningsakten alltjämt omfattades av en särreglering vid fastställandet av en särskild areal.

30 Följaktligen kan den portugisiska regeringens argument att arealen om 122 000 hektar inte skulle ha minskats med 15 procent i syfte att beräkna den maximala garantiarealen för odling av solrosfrö i Portugal inte godtas.

Huruvida de små producenternas arealer skall innefattas i de arealer som brukas i Portugal

31 Enligt den portugisiska regeringen består det andra beräkningsfelet i den omtvistade förordningen i att den areal som odlas av små producenter har innefattats i den totala areal som brukas i Portugal, i syfte att beräkna överskridandet av den maximala garantiarealen.

32 I detta sammanhang har den portugisiska regeringen hänvisat till den skillnad som fastslås i artikel 5.6 i förordning nr 1765/92 mellan små producenter, som omfattas av ett förenklat program, och alla andra producenter, som omfattas av ett generellt program, vilket medför en skyldighet att göra markuttag. Det framgår av artikel 8.3 att de små producenter som omfattas av det förenklade programmet är befriade från skyldigheten att göra markuttag, men att de i gengäld erhåller en lägre kompensationsbetalning. Följaktligen skall den areal som odlas av små producenter, enligt den portugisiska regeringen, inte beaktas vid beräkningen av överskridandet av den maximala garantiarealen.

33 Det framgår av artikel 5.1 e i förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, som utgör en trogen återgivning av Blair House-avtalet på denna punkt, att de maximala garantiarealerna, vilka skall vara lika stora som de arealer som fastställs i bilaga IV, minus procentsatsen för markuttag, eller med 10 procent om nämnda procentsats understiger 10 procent, fastställts för "kompensationsbetalningen för vissa grödor av oljefröer". De små producenterna som omfattas av det förenklade programmet har rätt till en sådan kompensationsbetalning, även om den är lägre än den som utbetalas till övriga producenter och det inte åligger dem att göra markuttag.

34 Av detta följer att små producenter som omfattas av det förenklade programmet även omfattas av systemet med maximala garantiarealer. De arealer som de odlat och som berättigar till kompensationsbetalning skall således innefattas i den totala areal som odlas i Portugal, för att det skall vara möjligt att avgöra omfattningen av

överskridandet av den maximala garantiarealen. Som generaladvokaten för övrigt har anfört i punkt 37 i sitt förslag till avgörande hade den areal som föreskrivs i Blair House-avtalet, om detta inte vore fallet, kunnat överskridas med påföljd att avtalets syfte, som är att minska gemenskapens bidrag till oljeväxter för att kompensera en minskning av värdet av den tullkoncession som beviljats Förenta staterna, inte skulle uppnås.

35 Följaktligen kan den portugisiska regeringens argument att den areal som odlas av små producenter felaktigt har beaktats vid beräkningen av överskridandet av den maximala garantiarealen inte godtas.

Minskningen av de små producenternas arealer

36 Enligt den portugisiska regeringen följer det tredje beräkningsfelet i den omtvistade förordningen av att hela den areal om 122 000 hektar som tilldelats Portugal för odling av solrosfrö har minskats med 15 procent, och således även den areal som odlas av små producenter, trots att dessa med stöd av förordning nr 1765/92 är undantagna från skyldigheten att göra markuttag.

37 I detta sammanhang skall det påpekas att den minskning av de arealer som anges i bilaga IV till förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, som gjorts i syfte att fastställa de maximala garantiarealer som föreskrivs i artikel 5.1 e i samma förordning, inte motsvaras av en skyldighet att göra markuttag. Av detta följer att denna skyldighet, som de små producenterna enligt artikel 8.3 i förordning nr 1765/92 är undantagna från, saknar relevans för beräkningen av den maximala garantiarealen för portugisiska producenter av solrosfrö.

38 Som har fastslagits i punkt 28 i denna dom framgår det dessutom klart av lydelsen av artikel 5.1 e i förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, att de maximala garantiarealerna skall vara lika stora som de arealer som fastställs i bilaga IV i samma förordning — 122 000 hektar för odling av solrosor i Portugal — minus procentsatsen för roterande uttag nämnda regleringsår. Det görs således i Blair House-avtalet inte någon skillnad mellan de arealer som odlas av små producenter som omfattas av det förenklade programmet och dem som odlas av producenter som omfattas av det generella programmet.

39 Följaktligen kan den portugisiska regeringens argument att den areal som odlas av små producenter felaktigt har beaktats vid minskningen med 15 procent av de sammanlagt 122 000 hektar som tilldelats Portugal för odling av solrosfrö inte godtas.

Undantag för Portugal från möjligheten till kompensationsbetalning för överträdelser av den maximala garantiarealen

40 Enligt sista meningen i artikel 5.1 f i förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, fastställer kommissionen, i enlighet med det förfarande som fastställs i artikel 38 i förordning nr 136/66/EEG av den 22 september 1966 om den gemensamma organisationen av marknaden för oljor och fetter (EGT L 172, 1966, s. 3025), storleken och fördelningen av de sänkta ersättningar som skall tillämpas för det fall den maximala garantiarealen överskrids, genom att särskilt säkerställa att den viktade genomsnittliga sänkningen för gemenskapen som helhet är lika med den procentsats med vilken den maximala garantiarealen har överskridits.

41 Det sätt på vilket denna fördelning skett i förevarande fall, och det resonemang som ligger till grund för den, har förklarats i tredje övervägandet till den omtvistade förordningen. Där anges att om medlemsstaternas procentuella överskridan-

den av mycket små nationella referensarealer är höga men överskridandena utgörs av ett litet antal hektar, bör sänkningen av stödet inte vara alltför stor inom den maximala garantiareal som omfattar annan produktion än produktion av solrosfrö i Spanien och Portugal. En del av den mark som inte tilldelats inom denna maximala garantiareal kan tillfälligt överföras till dessa medlemsstaters nationella referensarealer för att på så sätt minska deras andel av det totala överskridandet av den maximala garantiarealen.

42 Således anges i bilaga I punkt II.3 till den omtvistade förordningen att en del av den mark som inte brukas, och som är avsedd för annan produktion än solrosfrö i Spanien och Portugal, har överförts till Spaniens och Irlands nationella referensarealer (och till Förenade kungariket för att undvika en ytterligare sänkning av stödet till följd av överföringarna till Spanien och Irland).

43 Under sin andra grund har Republiken Portugal invänt mot att kommissionen i den omtvistade förordningen har undantagit den portugisiska odlingen av solrosfrö från kompensationsbetalningen för överskridandet av de nationella referensarealer som anges i bilaga V till förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, med avdrag för summan av markuttag, genom att överföra mark som inte brukas inom ramen för den maximala garantiarealen till övriga medlemsstater.

44 Följaktligen strider den omtvistade förordningen enligt den portugisiska regeringen inte bara mot artikel 5.1 f i förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, utan även mot principen om icke-diskriminering.

Åsidosättande av artikel 5.1 f i förordning nr 1765/92

45 I detta sammanhang skall det påpekas att artikel 5.1 f i förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, överlåter på kommissionen att fastställa storleken och fördelningen av de sänkta ersättningar som skall tillämpas, på villkor att särskilt den viktade genomsnittliga sänkningen för gemenskapen som helhet är lika med den procentsats med vilken de maximala garantiarealerna har överskridits.

46 Mot bakgrund av att det, i enlighet med de övergångsbestämmelser som föreskrivs i artikel 294 i anslutningsakten, bilagan till Blair House-avtalet och bilaga IV till förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, har föreskrivits att de maximala garantiarealerna för Spanien (solrosor), Portugal (solrosor) och gemenskapen (övriga) skall fastställas separat för regleringsåret 1994/95, hade kommissionen rätt att tillämpa en sådan kompensationsmetod som den som föreskrivs i den omtvistade förordningen och som garanterar att den viktade genomsnittliga sänkningen är lika med den procentsats med vilken respektive maximala garantiareal har överskridits.

47 Argumentet att bilaga I punkt II.3 i den omtvistade förordningen står i strid med artikel 5.1 f i förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94, kan således inte godtas.

Åsidosättande av principen om icke-diskriminering

48 Det skall påpekas att om de portugisiska producenterna av solrosfrö särbehandlats i förhållande till övriga producenter i gemenskapen skall detta anses utgöra en diskriminering endast om samtliga producenter i gemenskapen befinner sig i en jämförbar situation. Det skall därvid påpekas att de portugisiska producenterna av solrosfrö inte befann sig i en situation som var jämförbar med den som övriga

producenter i gemenskapen befann sig i, eftersom de alltjämt, med stöd av anslutningsakten, omfattades av en särreglering genom vilken en separat maximal garantiareal fastställdes.

49 Övergångsbestämmelserna syftade till att i viss utsträckning trygga inkomsterna för portugisiska producenter av solrosor oavsett utvecklingen i övriga medlemsstater. Fastställandet av en garantitröskel gjorde det möjligt att, genom tillämpning av det system som gällde före antagandet av förordning nr 1765/92, undvika att överskridandet av de maximala garantiarealer som föreskrivits för gemenskapen inverkade på omfattningen av de stöd som beviljats portugisiska producenter av solrosfrö. Dessa stöd hade endast kunnat sänkas om Republiken Portugal hade överskridit sin egen garantitröskel. Däremot påverkades de belopp som utbetalats till övriga gemenskapsproducenter i princip av att den maximala garantiareal som fastställts för gemenskapen överskreds, med påföljd att en överproduktion i övriga medlemsstater påverkade samtliga producenter (artikel 1 punkt 4 i rådets förordning (EEG) nr 1454/86 av den 13 maj 1986 om ändring av förordning nr 136/66 (EGT L 133, s. 8) och artikel 1 punkt 8 i rådets förordning (EEG) nr 1915/87 av den 2 juli 1987 om ändring av förordning nr 136/66 (EGT L 183, s. 7)).

50 Som generaladvokaten med rätta har påpekat i punkt 59 i sitt förslag till avgörande har kommissionen, så snart en sådan skillnad mellan arealerna införts, också rätt att upprätthålla denna skillnad, inte enbart då den är till fördel för Republiken Portugal, utan även i fall då dess särskilda garantitröskel har överskridits. Av detta följer att kommissionen, vid tillämpningen av övergångsbestämmelserna, hade rätt att begränsa överföringen av mark som inte brukades inom var och en av de tre särskilda basarealer som fastställts för regleringsåret 1994/95 i bilaga V till förordning nr 1765/92 i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94.

51 Av det ovan anförda följer att de portugisiska producenterna av solrosfrö inte befann sig i en situation som var jämförbar med den som övriga producenter i gemenskapen befann sig i, varför den omständigheten att de undantagits från kompensationssystemet inte skall anses utgöra en diskriminering.

52 Vad beträffar den portugisiska regeringens invändning om rättsstridighet, som grundas på artikel 184 i fördraget, är det tillräckligt att påpeka att det vid granskningen av den omtvistade förordningen inte har framkommit något som skulle kunna innebära att anslutningsakten eller Blair House-avtalet åsidosatts genom förordning nr 1765/92, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 232/94.

53 Talan ogillas.

Rättegångskostnader

54 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part ersätta rättegångskostnaderna, om så har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Portugal skall ersätta rättegångskostnaderna. Republiken Portugal är tappande part och skall därför förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Enligt artikel 69.4 i rättegångsreglerna skall Europeiska unionens råd, som intervenerat i målet, bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) Republiken Portugal förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

3) Europeiska unionens råd skall bära sin rättegångskostnad.

Ragnemalm Schintgen Mancini

Kapteyn Hirsch

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 23 oktober 1997.

R. Grass

Justitiesekreterare

G. F. Mancini

Ordförande på sjätte avdelningen